

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 5Sžk/9/2018
Identifikačné číslo spisu: 6017200104
Dátum vydania rozhodnutia: 21.02.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Milan Morava
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:6017200104.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci sťažovateľa (žalobcu): Z. Z., t.č. v W. C. C. - E., K. XX, C. C., zastúpeného JUDr. Jozefom Sabóom, advokátom so sídlom Obchodná 187/6, Sečovce, proti žalovanému: Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, so sídlom Sládkovičova 80, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o odvolaní z 15. februára 2017 v spojení s rozhodnutím žalovaného zo 17. januára 2017 vydaným v disciplinárnom konaní č. 1891040-1/2017-DT, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 24S/32/2017-38 zo 14. novembra 2017, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 24S/32/2017-38 zo 14. novembra 2017 z a m i e t a .

Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „správny súd“) uznesením č.k. 24S/32/2017-38 zo 14.11.2017 podľa § 18 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zastavil konanie o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného o odvolaní z 15.02.2017 v spojení s rozhodnutím žalovaného zo 17.01.2017 vydaným v disciplinárnom konaní č. 1891040-1/2017-DT s tým, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude vec postúpená Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici. Žalobcovi náhradu trov konania správny súd nepriznal.

2. V odôvodnení uznesenia sa správny súd zaoberal otázkou postavenia žalovaného. Konštatoval, že zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „zákon o ZVJS“) upravuje postavenie žalovaného ako ozbrojeného zboru vykonávajúceho pôsobnosť podľa § 4 písm. a/ až t/ zákona o ZVJS. Žalovaný plní predovšetkým funkcie na úseku výkonu trestu odňatia slobody a výkonu väzby. Zákon o ZVJS neobsahuje ustanovenie, ktoré by upravovalo pre žalovaného úlohy na úseku štátnej správy. Osobitné predpisy upravujú postavenie ZVJS, ktorého je žalovaný súčasťou, ako orgánu štátnej správy. ZVJS, ako aj žalovaný, je primárne ozbrojeným zborom vykonávajúcim predovšetkým úlohy na úseku výkonu trestu odňatia slobody. Postavenie ZVJS, ako aj žalovaného, ako orgánu štátnej správy upravujú len osobitné zákony na základe normy upravenej v § 4 písm. t/ zákona o ZVJS.

Zaradením tejto odkazovacej právnej normy na záver § 4 zákona o ZVJS je nepochybne vyjadrená prioritná činnosť ZVJS, ako aj žalovaného, ako ozbrojeného zboru pri výkone činností podľa § 4 písm. a/ až s/ zákona o ZVJS, a až druhotne ako orgánu štátnej správy podľa § 4 písm. t/ zákona o ZVJS v spojení s osobitnými predpismi. Žalovaný pri rozhodovaní o disciplinárnom previnení žalobcu konal podľa ôsmej časti, konkrétne podľa § 97a a nasl. zákona č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o VTOS“), pričom podstata a charakter konania žalovaného je vyjadrená aj v pomenovaní ôsmej časti zákonodarcom, ako „Konanie vo veciach súvisiacich s výkonom trestu“. Žalovaný pri rozhodovaní podľa ôsmej časti zákona o VTOS vykonával pôsobnosť podľa § 4 písm. a/ až s/ zákona o ZVJS v spojení s § 97a a nasl. zákona o VTOS, a teda nemal postavenie orgánu verejnej správy a neuplatňoval pri tomto úkone pôsobnosť v oblasti verejnej správy. Preto napadnuté rozhodnutia žalovaného nemôžu byť podľa správneho súdu predmetom súdneho prieskumu v rámci správneho súdnictva.

3. Správny súd uviedol, že napadnuté rozhodnutia žalovaného boli výsledkom rozhodovacieho procesu v rámci pôsobnosti žalovaného podľa § 4 zákona o ZVJS v spojení s Vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z.z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody (ďalej len „Poriadok“), konkrétne žalovaný rozhodoval podľa § 97b ods. 2 zákona o VTOS a § 62 ods. 2 Poriadku, na úseku verejného práva trestnoprávneho charakteru, v ktorom žalovaný mal postavenie ozbrojeného zboru, a nie správneho orgánu v oblasti verejnej správy. Konanie a rozhodovanie žalovaného ako ozbrojeného zboru (nie ako orgánu verejnej správy) jednoznačne vyplýva aj z § 6 ods. 1 a 2 zákona o VTOS. Žalovaný teda rozhodoval podľa zákona o VTOS vec súvisiacu s výkonom trestu odňatia slobody žalobcu v zariadení žalovaného.

4. Ďalej správny súd poukázal na to, že zákonodarca novelou č. 370/2013 Z.z. zákona o VTOS s účinnosťou od 01.01.2014 výslovne vylúčil rozhodnutie o uložení disciplinárnej odmeny a rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu z preskúmania súdom. Súčasne upravil výnimku z pravidla nepreskúmateľnosti rozhodnutí ZVJS o disciplinárnych odmenách a trestoch v konaní podľa § 97a a nasl. zákona o VTOS, týkajúcu sa rozhodnutia ZVJS o uložení disciplinárneho trestu za konanie odsúdeného, ktoré má znaky priestupku. Pri nahliadaní na právnu normu § 97a a nasl. zákona o VTOS, novelizovaného zákonom č. 370/2013 Z.z., historickým výkladom za použitia dôvodovej správy je podľa správneho súdu zrejmé, že zákonodarca prijal novú právnu úpravu z dôvodu, že „vzťahy v oblasti výkonu trestu patria do právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a rozhodovanie o nich nemožno považovať za rozhodovanie správneho orgánu v oblasti verejnej správy, keďže ide výlučne o právomoc, ktorá vyplýva z ustanovení zákona a týka sa vecí, ktorá súvisí s inštitútmí Trestného poriadku“ (dôvodová správa k zákonu č. 370/2013 Z.z.). Zákonodarca uvedenou novelou vylúčil podporné použitie Správneho poriadku pre konania súvisiace s výkonom trestu (disciplinárne konania) z dôvodu, že ZVJS, ako aj žalovaného, nepovažuje za správny orgán a rozhodovanie ZVJS v disciplinárnom konaní nie je rozhodovaním v oblasti verejnej správy.

5. Podľa správneho súdu rozhodnutiami žalovaného bolo nepochybne zasiahnuté do práv žalobcu. V tejto súvislosti však poukázal správny súd na to, že dodržiavanie zákona, ochrana pred nezákonnými zásahmi do práv osôb umiestnených vo výkone trestu odňatia slobody (aj žalobcu), ako aj dozor nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde je držaný žalobca ako osoba pozbavená osobnej slobody, je zákonom zverené do pôsobnosti prokuratúry podľa § 4 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 18 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“). V rámci vykonávania dozoru je prokurátor povinný podľa § 18 ods. 3 písm. a/ zákona o prokuratúre vykonávať previerky zachovávanía zákonnosti v zariadení žalovaného a podľa § 18 ods. 3 písm. c/ zákona o prokuratúre je prokurátor povinný písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia žalovaného ako orgánu vykonávajúceho správu v zariadení, v ktorom sa nachádza žalobca, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym predpisom.

6. Z vyššie uvedených skutočností, vrátane zákonom zvereneho prieskumu zákonnosti rozhodnutí žalovaného prokuratúre, je podľa správneho súdu zrejmé, že napadnuté rozhodnutia žalovaného sú výsledkom rozhodovacej činnosti podľa Zákona o VTOS na úseku trestného práva, a nie záverom rozhodovacej činnosti v rámci výkonu verejnej správy. Napadnuté rozhodnutia žalovaného boli vydané

vo vykonávacom konaní, ako poslednom štádiu trestného konania, podľa zákona o VTOS ako osobitného vykonávacieho predpisu k Trestnému poriadku. Pri zabezpečovaní výkonu trestu odňatia slobody ZVJS, ako aj žalovaný nemajú postavenie orgánu verejnej správy (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 278/2017 z 24.05.2017).

7. Rozhodovanie žalovaného podľa zákona o VTOS ako osobitného vykonávacieho predpisu k Trestnému poriadku má základ v trestnom práve a je len pokračovaním trestného konania v jeho poslednej fáze, vo vykonávacom konaní zabezpečovaním výkonu trestu odňatia slobody. Zmyslom trestného konania je spravodlivé potrestanie páchatel'ov trestných činov, zabránenie v ďalšej trestnej činnosti a náprava k vedeniu riadneho života. Avšak účelom správneho súdnictva je preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy. Preskúmavanie rozhodnutí žalovaného ako ozbrojeného zboru rozhodujúceho v trestnom konaní (v jeho poslednom štádiu) v rámci právomoci týkajúcej sa realizácie výkonu trestu odňatia slobody v správnom súdnictve, by bolo popretím zmyslu a účelu tak správneho ako aj trestného práva (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 226/2017 z 03.05.2017). Napadnuté rozhodnutia žalovaného sú rozhodnutiami „zákonom zmocnenej autority vyplývajúce na napĺňanie účelu trestu, ktoré nemá charakter individuálneho správneho aktu, a preto nepodlieha revízií riadnych, resp. mimoriadnych opravných prostriedkov v správnom konaní ani preskúmaniu súdom. ... Ústav na výkon trestu odňatia slobody pri ukladaní disciplinárneho trestu odsúdenému nerozhoduje ako správny orgán. Disciplinárne trestanie odsúdených v rámci výkonu trestu odňatia slobody má totiž ideový a aj normatívny základ v trestnej oblasti a je len pokračovaním výkonu trestnej politiky štátu voči páchatel'om trestných činov, ktorá sa formalizovane prejavuje počnúc prípravným konaním, pokračujúc konaním pred súdom, prijatím právoplatného rozsudku o vine a treste, ktorý sa v prípade trestu odňatia slobody vykonáva za zákonom ustanovených podmienok v určených zariadeniach. Podradenie disciplinárneho trestania odsúdených v rámci výkonu trestu odňatia slobody pod správne právo a jeho následné preskúmavanie správnymi súdmi by z dogmatického hľadiska znamenalo nesprávnu unifikáciu dvoch dichotomických právnych odvetví s odlišnými právnymi zásadami a odlišným spoločenským účelom“ (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 715/2016 z 18.10.2016).

8. Správny súd tiež skonštatoval, že právomoc správneho súdu nie je daná ani rozhodnutiami Európskeho súdu pre ľudské práva, či aplikáciou európskeho a medzinárodného práva, ako tvrdí žalobca. Právomoc prokuratúry vykonávať dozor nad dodržiavaním zákonnosti v zariadení žalovaného je daná zákonnou úpravou § 18 a § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre a § 96 zákona o VTOS. Prokurátor pri vykonávaní dozoru dozerá na to, aby sa vo výkone trestu rešpektovala ľudská dôstojnosť a dodržiaval Európsky dohovor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania. Vychádzajúc z uvedeného môže žalobca svoje žiadosti predložiť príslušnému prokurátorovi podľa zákona o prokuratúre. Z rozhodovacej činnosti Európskeho súdu pre ľudské práva nevyplývalo, že by musela byť vo veci ochrany práv odsúdeného poskytnutá ochrana výlučne v rámci správneho súdnictva a prostriedkami správneho súdnictva.

9. Pokiaľ teda žalobca napadol rozhodnutia žalovaného, ktorý nerozhodoval ako správny orgán na úseku verejného práva správneho, ale ako ozbrojený zbor na úseku verejného práva trestného, takéto rozhodnutia žalovaného nie je možné podľa správneho súdu preskúmať v správnom súdnictve pre nedostatok právomoci správneho súdu podľa § 2, 4 a 6 SSP.

10. Na základe uvedeného správny súd rozhodol podľa § 18 ods. 1 SSP o zastavení konania a vec postúpil orgánu oprávnenému vo veci konať, a to Krajskej prokuratúre v Banskej Bystrici podľa § 47 ods. 1 zákona o prokuratúre.

11. V závere správny súd poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 10Sžo/278/2015, 3Sžo/140/2015, 4Sžo/7/2016 a rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veciach I. ÚS 429/2017, III. ÚS 715/2016, I. ÚS 226/2017, I. ÚS 278/2017 a III. ÚS 507/2017.

12. Včas podanou kasačnou sťažnosťou sa žalobca domáhal, aby kasačný súd napadnuté uznesenie

správneho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

13. Žalobca v kasačnej sťažnosti poukázal na ustálenú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a taktiež Ústavného súdu Slovenskej republiky.

14. ESLP si je dobre vedomý toho, že je nevyhnutné, aby si štáty zachovali širokú mieru voľnej úvahy, pokiaľ ide o prostriedky zabezpečenia bezpečnosti a poriadku v náročnom kontexte väzenia. Opätovne však pripomína, že „spravodlivosť sa nemôže zastaviť na väzenskej bráne a neexistuje (...) žiadny dôvod na zbavenie väzňov ochrany podľa článku 6 Dohovoru“. (Ezech a Connors proti Spojenému kráľovstvu, č. 39665/98 a 40086/98. § 83, ECHR 2003 X).

15. Každé obmedzenie týkajúce sa individuálnych občianskych práv musí byť napadnuteľné v súdnom konaní vzhľadom na povahu obmedzení a ich možné dôsledky. Týmto spôsobom je možné dosiahnuť spravodlivú rovnovahu medzi obmedzeniami väzenského prostredia, ktorým čelí štát na jednej strane, a ochranou práv väzňov na druhej strane (rozsudok Veľkej komory vo veci Enea proti Taliansku zo dňa 17.09.2009).

16. Existencia súdneho konania na napadnutie aktov, ktoré majú významný vplyv na občianske práva zadržovaných osôb, je nevyhnutná na dosiahnutie spravodlivej rovnováhy medzi zohľadnením obmedzení väzenského prostredia a ochranou práv zadržanej osoby. Účinnosť práva na prístup k súdu vyžaduje, aby mal jednotlivec jasnú a praktickú možnosť napadnúť akt, ktorý predstavuje zásah do jeho práv (rozsudok ESLP vo veci Stegarescu a Bahrin proti Portugalsku zo dňa 06.04.2010).

17. Ustanovenia Dohovoru, ktorý ESLP kvalifikoval ako „ústavný inštrument európskeho verejného poriadku“ (rozsudok Loizidou zo dňa 23.03.1995) ustupujú pred vnútroštátnou normou, keď tá poskytuje viac ochrany, ale v opačnom prípade kompenzujú jej nepresnosti, medzery alebo nedostatky. Ústavný súd od začiatku svojej činnosti v súlade s princípom pactasuntservanda konštantne judikuje, že základné práva a slobody podľa Ústavy je potrebné vykladať a uplatňovať v zmysle ducha medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách (PL. ÚS 5/93, PL. ÚS 15/98, PL. ÚS 17/00, I. ÚS 5/02). Základné právo na súdnu ochranu je v demokratickej spoločnosti do tej miery favorizované, že pri jeho uplatňovaní neprichádza do úvahy zo strany súdov ani jeho zužujúci výklad, ani také formálne interpretačné postupy, následkom ktorých by mohlo byť jeho neodôvodnené (svojvoľné) obmedzenie, či dokonca jeho popretie (IV. ÚS 403/2010).

18. K definícii pojmu orgán verejnej správy a k právomoci správnych súdov žalobca poukázal na čl. 142 ods. 1 a čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a uviedol, že pri subsumpcii štátneho subjektu pod kategóriu orgánov štátnej správy možno uvažovať o použití vyradovacej metódy, ktorou sa orgánom štátnej správy stane každý štátny subjekt, ktorý nepatrí k súdnej moci ani k zákonodarnej moci. Vymedzenie pojmu orgán verejnej moci urobil už Ústavný súd ČSFR, ktorý verejnú moc definoval predovšetkým ako takú moc, ktorá autoritatívne rozhoduje o právach a povinnostiach subjektov, či už priamo alebo sprostredkované. Subjekt, o ktorého právach alebo povinnostiach rozhoduje orgán verejnej moci, nie je s ním v rovnoprávnom postavení, a obsah rozhodnutia tohto orgánu nezávisí od vôle subjektu. Verejnú moc vykonáva štát predovšetkým prostredníctvom orgánov moci zákonodarnej, výkonnej a súdnej, avšak za určitých podmienok ju môže vykonávať i prostredníctvom ďalších subjektov. Kritériom pre určenie, či aj iný subjekt koná ako orgán verejnej moci je skutočnosť či konkrétny subjekt rozhoduje o právach a povinnostiach iných osôb a tieto rozhodnutia sú štátnou mocou vynútiteľné alebo či môže štát do týchto práv a povinností zasahovať (I. ÚS 191/92).

19. Ústavy, resp. príslušné osoby v služobnom pomere k ZVJS, rozhodujú autoritatívnym spôsobom o rozsahu a obsahu subjektívnych práv alebo povinností odsúdených. Takáto kompetencia im výslovne vyplýva zo zákona a výsledkom tejto činnosti je rozhodnutie v konkrétnej veci smerujúce voči konkrétnemu odsúdenému. Ide tak o individuálne správne akty vydané v oblasti verejnej správy a nesporne vo verejnom záujme. Navyiac, ZVJS nekoná v súvislosti s výkonom práv a povinností odsúdených vo výkone trestu ako orgán činný v trestnom konaní (§ 10 ods. 1 Trestného poriadku a

contrario). Napokon, aj vláda Slovenskej republiky považuje postup ústavov vo vzťahu k väzňom za konanie v oblasti verejnej správy (Odpoveď vlády Slovenskej republiky na Správu CPT [CPT/Inf (2014) 07] k bodu č. 110). Na právomoc správnych súdov v otázkach väznenstva poukazovala vláda Slovenskej republiky aj pred súdom v postavení vedľajšieho účastníka konania.

20. V predmetnej veci podľa žalobcu nebolo sporné, že žalované rozhodnutia sa dotýkajú občianskych práv a záväzkov sťažovateľa na účely čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“). Pokiaľ správny súd dospel k záveru o nedostatku právomoci na prejednanie veci (čo je v súlade s arbitrárnou judikatúrou Ústavného súdu, ktorá je v rozpore s právnymi názormi vlády Slovenskej republiky a judikatúrou ESLP), bol podľa žalobcu povinný vec postúpiť civilnému súdu, keďže sťažovateľove právo na prístup k súdu je vzhľadom na dotknutie jeho právnej sféry žalovanými rozhodnutiami nespochybniteľné a neodňateľné.

21. Správny súd nebol podľa žalobcu oprávnený fakticky odňať sťažovateľovi právo na prístup k súdu. Vzhľadom na uvedené zastával žalobca názor, že správny súd bol príslušný na prejednanie veci, a ak aj nie, sťažovateľove právo na prístup k súdu (dané práve dotknutím jeho právnej sféry) bolo nesporné, a teda správny súd nemal konanie zastaviť a vec postúpiť krajskej prokuratúre ako nesúdnemu orgánu, ale mal vec postúpiť civilnému súdu, pretože len tak možno zachovať žalobcom uplatnené právo na prístup k súdu v zmysle čl. 6 ods. 1 Dohovoru s účinkami podanej žaloby. Zastavením konania preto došlo k porušeniu žalobcovho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, a to v samotnej jeho podstate, v práve na prístup k súdu.

22. Žalovaný sa k podanej kasačnej sťažnosti žalobcu nevyjadril

23. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „kasačný súd“) ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie správneho súdu z dôvodov a v rozsahu uvedenom v kasačnej sťažnosti sťažovateľa (453 ods. 1 a ods. 2 SSP) postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

24. Žalovaný ako orgán oprávnený podľa § 97b ods. 2 zákona o VTOS a § 62 ods. 2 Poriadku v disciplinárnom konaní č. 1891040-1/2017-DT rozhodnutím zo 17.01.2017 uznal žalobcu za vinného zo spáchania disciplinárneho previnenia, a to za porušenie § 39 písm. b/ zákona o VTOS a § 6 písm. b/ Ústavného poriadku pre odsúdených v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica - Kráľová, za čo žalobcovi uložil disciplinárny trest pokarhanie podľa § 52 ods. 3 písm. a/ zákona o VTOS. Žalovaný ako odvolací orgán podľa § 97j ods. 7 písm. a/ zákona o VTOS rozhodnutím z 15.02.2017 podľa § 97j ods. 9 písm. b/ zákona o VTOS odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie zo 17.01.2017 potvrdil.

25. Podľa § 2 ods. 1 a 2 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom. Každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

26. Podľa § 4 písm. a/, b/, c/, d/ a e/ SSP orgánmi verejnej správy sa na účely tohto zákona rozumejú orgány štátnej správy; orgány územnej samosprávy, ktorými sú obce, mestá, a v hlavnom meste Slovenskej republiky Bratislave a v meste Košice mestské časti a samosprávne kraje; orgány záujmovej samosprávy, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy; právnické osoby a fyzické osoby, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy; štátne orgány, iné orgány alebo subjekty, ktorým osobitný predpis zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy.

27. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúvajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

28. Podľa § 7 SSP správne sudy nepreskúvajú

- a) právoplatné rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ak účastník konania pred ich právoplatnosťou nevyčerpal všetky riadne opravné prostriedky, ktorých použitie umožňuje osobitný predpis; povinnosť vyčerpať všetky riadne opravné prostriedky sa nevzťahuje na prokurátora a zainteresovanú verejnosť, ak táto nebola na podanie riadneho opravného prostriedku oprávnená,
- b) správne akty orgánov verejnej správy, ktoré nemajú povahu rozhodnutia o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzickej osoby a právnickej osoby, najmä rozhodnutia a opatrenia organizačnej povahy a rozhodnutia a opatrenia upravujúce vnútorné pomery orgánu, ktorý ich vydal, ak tento zákon neustanovuje inak,
- c) všeobecne záväzné právne predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak,
- d) súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, v ktorých je daná právomoc súdu v civilnom procese,
- e) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy predbežnej, procesnej alebo poriadkovej povahy, ak nemohli mať za následok ujmu na subjektívnych právach účastníka konania,
- f) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy, ktorých vydanie závisí výlučne od posúdenia zdravotného stavu osôb alebo technického stavu vecí, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania, zamestnania, podnikateľskej alebo inej hospodárskej činnosti; to neplatí na rozhodnutia a opatrenia v sociálnych veciach,
- g) rozhodnutia orgánov verejnej správy a opatrenia orgánov verejnej správy o nepriznaní alebo odňatí odbornej spôsobilosti fyzickej osobe a právnickej osobe, ak neznamenajú právnu prekážku výkonu povolania alebo zamestnania,
- h) rozhodnutia, opatrenia, rozkazy, nariadenia, príkazy a pokyny, personálne rozkazy a disciplinárne rozkazy orgánov verejnej správy, ktorých preskúmanie vylučuje osobitný predpis.

29. Podľa § 18 ods. 1 SSP ak správny súd zistí, že vec nepatrí do právomoci súdov, konanie zastaví; ak možno zistiť iný orgán, do ktorého právomoci vec patrí, správny súd mu vec po zastavení konania uznesením postúpi.

30. Podľa čl. 1 ods. 1 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „Ústava SR“) Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

31. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

32. Podľa čl. 46 ods. 2 Ústavy SR kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

33. Podľa § 1 zákona o VTOS tento zákon ustanovuje spôsob výkonu trestu odňatia slobody (ďalej len „výkon trestu“), práva a povinnosti odsúdených a dozor a kontrolu nad výkonom trestu.

34. Podľa § 39 písm. b/ zákona o VTOS odsúdený je povinný plniť pokyny a príkazy príslušníka zboru a zamestnanca zboru, zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku.

35. Podľa § 52 ods. 1 zákona o VTOS odsúdený je disciplinárne zodpovedný za disciplinárne previnenie.
36. Podľa § 52 ods. 2 zákona o VTOS disciplinárnym previnením je zavinené nesplnenie alebo porušenie povinnosti alebo zákazu podľa tohto zákona, predpisov na jeho vykonanie alebo ústavného poriadku odsúdeným. Disciplinárnym previnením je aj konanie, ktoré má znaky priestupku podľa osobitných predpisov.
37. Podľa § 52 ods. 3 písm. a/ zákona o VTOS za disciplinárne previnenie možno odsúdenému uložiť tieto disciplinárne tresty: pokarhanie.
38. Podľa § 96 zákona o VTOS dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave vykonáva prokurátor podľa osobitného predpisu.
39. Podľa § 97a ods. 1 písm. b/ zákona o VTOS ústav alebo generálne riaditeľstvo koná vo veci disciplinárneho previnenia.
40. Podľa § 97b ods. 2 zákona o VTOS v konaní podľa § 97a ods. 1 písm. a/ a b/ (ďalej len „disciplinárne konanie“) je oprávneným orgánom v rozsahu ustanovenej disciplinárnej právomoci riaditeľ ústavu, vedúci oddelenia výkonu trestu, vedúci otvoreného oddelenia a pedagóg.
41. Podľa § 97j ods. 7 písm. a/ zákona o VTOS odvolacím orgánom je v disciplinárnom konaní vedúci oddelenia výkonu trestu alebo vedúci otvoreného oddelenia, ak rozhodnutie vydal pedagóg; riaditeľ ústavu, ak rozhodnutie vydal vedúci oddelenia výkonu trestu alebo vedúci otvoreného oddelenia.
42. Podľa § 97n ods. 1 zákona o VTOS rozhodnutie o uložení disciplinárnej odmeny a rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu nie je preskúmateľné súdom; to neplatí, ak ide o rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu za konanie odsúdeného, ktoré má znaky priestupku.
43. Podľa § 2 zákona o prokuratúre prokuratúra je samostatná hierarchicky usporiadaná jednotná sústava štátnych orgánov na čele s generálnym prokurátorom, v ktorej pôsobia prokurátori vo vzťahoch podriadenosti a nadriadenosti.
44. Podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona o prokuratúre prokuratúra chráni práva a zákonom chránené záujmy fyzických a právnických osôb a štátu. Prokuratúra je v rozsahu svojej pôsobnosti povinná vo verejnom záujme vykonať opatrenia na predchádzanie porušeniu zákonnosti, na zistenie a odstránenie porušenia zákonnosti, na obnovu porušených práv a vyvodenie zodpovednosti za ich porušenie. Pri výkone svojej pôsobnosti je prokuratúra povinná využívať všetky zákonné prostriedky tak, aby sa bez akýchkoľvek vplyvov zabezpečila dôsledná, účinná a rýchla ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických a právnických osôb a štátu.
45. Podľa § 18 ods. 1 písm. a/ zákona o prokuratúre prokurátor dozerá na to, aby v celách policajného zariadenia, v zariadeniach, v ktorých sa vykonáva väzba, trest odňatia slobody, ochranné liečenie, ochranná výchova alebo detencia, boli držané alebo umiestnené osoby len na základe rozhodnutia súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu a aby sa v týchto miestach dodržiavali zákony a ostatné všeobecne záväzné právne predpisy.
46. Podľa § 18 ods. 3 zákona o prokuratúre prokurátor je povinný
- vykonávať previerky zachovávanía zákonnosti v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2,
 - písomným príkazom ihneď prepustiť na slobodu osobu držanú v mieste uvedenom v odseku 1 alebo odseku 2 nezákonne bez rozhodnutia alebo v rozpore s rozhodnutím súdu alebo iného oprávneného štátneho orgánu,
 - písomným príkazom zrušiť rozhodnutie alebo pozastaviť vykonávanie rozhodnutia, príkazu alebo opatrenia orgánov vykonávajúcich správu miest uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 alebo ich nadriadeného orgánu, ak sú v rozpore so zákonom alebo s iným všeobecne záväzným právnym

predpisom,

d) dozerat', aby sťažnosti a oznámenia osôb držaných v miestach uvedených v odseku 1 alebo odseku 2 sa bez meškania odoslali tým orgánom alebo činiteľom, ktorým sú adresované.

47. Podľa § 47 ods. 1 zákona o prokuratúre na vykonávanie dozoru nad zachovávaním zákonnosti v miestach, kde sú držané osoby pozbavené osobnej slobody alebo osoby, ktorých osobná sloboda je obmedzená (§ 18), je príslušný krajský prokurátor a v rozsahu ním určenom jemu podriadení prokurátori.

48. Vo vzťahu k predmetu kasačných námietok žalobcu kasačný súd konštatuje, že sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého uznesenia správneho súdu a na zdôraznenie jeho správnosti dopĺňa nasledujúce dôvody:

49. Kasačný súd zastáva zhodný názor ako správny súd, že preskúmané rozhodnutie žalovaného nemožno považovať za rozhodnutie orgánu verejnej správy podliehajúce súdnemu prieskumu v zmysle § 6 ods. 1 SSP. Žalovaného nie je možné pri ukladaní disciplinárneho trestu podľa zákona o VTOS považovať za správny orgán, ktorého legálna definícia je obsiahnutá v § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), podľa ktorého je správnym orgánom štátny orgán, orgán územnej samosprávy, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej zákon zveril rozhodovanie o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb v oblasti verejnej správy. Z uvedeného vyplýva záver, že rozhodnutie žalovaného o uložení disciplinárneho trestu vydávané podľa zákona o VTOS nemožno považovať za rozhodnutie vydané v správnom konaní podliehajúce prieskumnej právomoci správnych súdov podľa Správneho súdneho poriadku.

50. V tejto súvislosti dáva kasačný súd do pozornosti uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. I. ÚS 226/2017-13 z 3. mája 2017, podľa ktorého Ústav na výkon trestu odňatia slobody pri ukladaní disciplinárneho trestu odsúdeného nerozhoduje ako správny orgán (s výnimkou prípadu podľa § 97n ods. 1 zákona o výkone trestu, ak má konanie odsúdeného znaky priestupku). Disciplinárne trestanie odsúdených v rámci výkonu trestu odňatia slobody má totiž ideový a aj normatívny základ v trestnej oblasti a je len pokračovaním výkonu trestnej politiky štátu proti páchatelom trestných činov. Podradenie disciplinárneho trestania odsúdených v rámci výkonu trestu odňatia slobody pod správne právo a jeho následné preskúmanie správnymi súdmi by z dogmatického hľadiska znamenalo nesprávnu unifikáciu dvoch dichotomických právnych odvetví s odlišnými právnymi zásadami a odlišným spoločenským účelom.

51. Kasačný súd poukazuje aj na to, že zákonom č. 370/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 475/2005 Z.z. o výkone trestu odňatia slobody bola do zákona o VTOS zavedená celá ôsma časť - Konanie vo veciach súvisiacich s výkonom trestu odňatia slobody. Aj v dôvodovej správe k tomuto zákonu je uvedené, že vzťahy v oblasti výkonu trestu patria do právnej úpravy verejného práva trestnoprávneho charakteru a rozhodovanie o nich nemožno považovať za rozhodovanie správneho orgánu v oblasti verejnej správy, keďže ide výlučne o právomoc, ktorá vyplýva z ustanovení zákona a týka sa vecí, ktorá súvisí s inštitútmi Trestného poriadku.

52. Kasačný súd k uvedenému dodáva, že zákonodarca s účinnosťou od 01.01.2014 rozhodnutia o uložení disciplinárneho trestu za konanie odsúdeného (s výnimkou konaní majúcich znaky priestupku, čo nie je prípad žalobcu) výslovne vyňal zo súdneho prieskumu (§ 97n ods. 1 zákona o VTOS).

53. Z citovaných právnych noriem zároveň vyplýva, že na zákonnosť postupu a rozhodnutí žalovaného dozerá príslušný prokurátor.

54. Vzhľadom na vyššie uvedené dospel kasačný súd k záveru, že v danom prípade nie je daná právomoc súdu na preskúmanie žalobou napadnutých rozhodnutí a jedná sa o neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, a preto správny súd postupoval zákonne, keď konanie podľa § 18 ods. 1

SSP zastavil a vec postúpil miestne príslušnej krajskej prokuratúre (§ 47 ods. 1 zákona o prokuratúre).

55. Ostatné námietky sťažovateľa vyhodnotil kasačný súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia správneho súdu. Z uvedeného dôvodu kasačný súd kasačnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

56. O náhrade trov kasačného konania rozhodol kasačný súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 167 ods. 1 SSP), a zároveň ich nepriznal ani žalovanému, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP a analogicky podľa § 168 SSP).

57. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e príпустný opravný prostriedok.